

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLERE FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİMİNDE EĞİLİMLER

Öğr. Gör. Dr. Havva Aysun KARABULUT

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
havvakarabulut@ibu.edu.tr

Arş. Gör. Ahmet Serhat UÇAR

Anadolu Üniversitesi
asucar@anadolu.edu.tr

Arş. Gör. Kadriye UÇAR

Adnan Menderes Üniversitesi
kadriye.baki@adu.edu.tr

ÖZET

Geçtiğimiz yüzyıla kadar bireylerden sahip olması beklenen bilgi düzeyi günümüzde önemli ölçüde artmıştır. Bu durum ülkelerin eğitim politikalarını ve bilimsel araştırmaların odaklandıkları konuları çağın gerekliliklerine göre şekillendirmelerine neden olmuştur. Teknoloji çağının geldiği noktada fen bilimlerine verilen önem önemli derecede artarak uluslararası kurumlarca sıkça dile getirilen bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Özel gereksinimli bireylerin sıklıkla sorun yaşadığı toplumsal yaşama dahil olma ve bağımsız yaşam becerilerini göz önüne aldığımızda fen bilimleri öğretiminin en az normal gelişim gösteren bireyler kadar önemli olduğunu söylemek mümkündür. Ülkemizde özel gereksinimli bireylerin eğitim aldıkları kurumlar yetersizlik türleri ve yetersizlikten etkilenme düzeylerine göre çeşitlilik göstermektedir. Yetersizliklerden hafif düzeyde etkilenen bireyler eğitimlerini kaynaştırma ortamlarında sürdürmektedir. Bu bireylere öğretimi gerçekleştirilen fen bilimleri içeriği buldukları eğitim ortamında normal gelişim gösteren öğrencilere uygulanan programlardır. Ancak uygulama sürecinde öğrenciye kazandırılacak amaçlar, ilgili alana ilişkin öğrenci performans düzeyi ve gereksinim duyduğu destek hizmetler gibi değişkenlerden etkilenebilmektedir. Bu bağlamda kaynaştırma eğitiminde yaşanan sorunlar karşımıza çıkmakta, sınıf ve branş öğretmenlerinin özel gereksinimli öğrencilere ilişkin bilgi düzeyi, paydaşlar arası iş birliğinin sağlanamaması gibi sorunlar göze çarpmaktadır. Kaynaştırma eğitiminden yararlanamayan özel gereksinimli öğrenciler ise eğitimlerini yetersizlik tür ve etkilenme düzeylerine göre çeşitlenen MEB'e bağlı okullarda sürdürmektedir. Bu okullarda temelde kaynaştırma eğitiminden yararlanamayacak öğrenciler eğitim yaşantılarını sürdürmektedir. Sunulan fen bilimleri içeriği ise kaynaştırma eğitiminden büyük ölçüde farklılaşmaktadır. Daha temel düzeyde bilgi ve becerilerin kazandırılmasına odaklanılan bu kurumlarda fen bilimlerine ait konular ilişkili derslerin içeriğinde karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde gerçekleştirilen bilimsel araştırmalar bağlamında ise özel gereksinimli bireylere fen bilimleri öğretimine ilişkin gerçekleştirilen çalışmaların her geçen gün arttığını söylemek mümkündür. Gerçekleştirilen araştırmalar büyük ölçüde özel gereksinimli bireylere fen bilimleri öğretiminde kullanılacak yöntem ve tekniklere odaklanırken fen bilimleri öğretiminde yer alan paydaşların çeşitli bağlamlara ilişkin görüşlerinin alındığı çalışmalara da rastlanmaktadır. Fen bilimlerinin özel gereksinimli bireylerin bağımsız yaşamı bağlamında önemini göz önüne aldığımızda gerçekleştirilen çalışmalar yeterli olmamakla birlikte verilen önemin artması sevindirici bir gelişmedir.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, Fen Bilimleri, Özel Gereksinimli Bireyler